

Американський психолог Абрахам Маслоу і його піраміда потреб.

**«Піраміда Маслоу» -
неофіційна назва теорії
мотивації, розробленої в 1950-
ті роки ХХ століття
видатним американським
психологом Абрахамом
Харольдом Маслоу**

В основі теорії мотивації (піраміди) Маслоу лежить теза про те, що поведінка людини детерміновано рядом базових потреб, які можна вибудувати в певній ієрархії.

З точки зору Маслоу, ці потреби є універсальними, тобто об'єднують усіх людей незалежно від кольору шкіри, національності, стилю життя, звичок, манери триматися і інших зовнішніх проявів.

Абрахам Маслоу визнавав, що люди мають безліч різних потреб, але також вважав, що ці потреби можна розділити на п'ять основних категорій

Фізіологічні: голод, спрага, статевий потяг і т. Д.

Екзистенційні: безпека існування, комфорт, постійність умов життя.

Соціальні: соціальні зв'язки, спілкування, прихильність, турбота про інше і увагу до себе, спільна діяльність.

Престижні: самоповагу, повагу з боку інших, визнання, досягнення успіху і високої оцінки, службове зростання.

Духовні: пізнання, самоактуалізація, самовираження, самоідентифікація.

1. Фізіологічні потреби

Найбільш нагальні, найпотужніші з усіх потреб. Людина, що живе в крайній нужді, обділений всіма радощами життя, відповідно до теорії мотивації Маслоу, буде спонукуваний, насамперед, потребами фізіологічного рівня. Якщо людині нічого їсти і якщо йому при цьому не вистачає любові і поваги, в першу чергу він буде прагнути втамувати свій фізичний, а не емоційний голод. На думку Маслоу, якщо в організмі домінують фізіологічні позиви, то всі інші потреби можуть навіть не відчуватися людиною. Бажання писати вірші, придбати автомобіль, інтерес до рідної історії, пристрась до жовтим черевикам - на тлі фізіологічних потреб всі ці інтереси і бажання або блякнуть, або пропадають зовсім, т.к. людини, що відчуває смертельний голод, не зацікавить нічого, крім їжі.

2. Потреби в безпеці

Після задоволення фізіологічних потреб їх місце в мотиваційній життя індивідуума займають потреби, які в узагальненому вигляді можна об'єднати в категорію безпеки (потреба в стабільності, захисту, свободі від страху, тривоги і хаосу, в порядку, законі, обмеженнях). Відповідно до теорії мотивації Маслоу, ці бажання також можуть домінувати в організмі і узурпувати право на організацію людської поведінки. Як відзначає Маслоу, потреба в безпеці здорового і щасливого представника нашої культури, як правило, задоволена. У нормальному суспільстві, у здорових людей потреба в безпеці проявляється тільки в м'яких формах, наприклад, у вигляді бажання влаштуватися на роботу в компанію, яка надає своїм працівникам соціальні гарантії та т.п. В найзагальнішому вигляді потреба в безпеці і стабільності виявляє себе і в консервативному поведінці (більшість людей схильне віддавати перевагу знайомим і звичним речам). В свою чергу, як вказує Маслоу, несподівано виникла загроза хаосу у більшості людей викликає регрес мотивації з вищих її рівнів до рівня безпеки. Природною і передбачуваною реакцією суспільства на такі ситуації бувають заклики навести порядок, причому будь-яку ціну, навіть ціною диктатури і насильства.

3. Потреби в приналежності і коханні

Після того, як потреби фізіологічного рівня і потреби рівня безпеки задоволені, відповідно до теорії мотивації Маслоу, актуалізується потреба в любові, прихильності, приналежності. Людина як ніколи гостро починає відчувати нестачу друзів, відсутність коханого, дружини або дітей, жадає теплих, дружніх відносин. Йому потрібна соціальна група, яка забезпечила б його такими відносинами. Саме ця мета стає найбільш значимою і найважливішою для людини. Стрімкий розвиток в сучасному світі різноманітних груп особистісного росту, а також клубів за інтересами, на думку Маслоу, в якійсь мірі продиктовано неутоленою спрагою спілкування, потребою в близькості, в приналежності, прагненням подолати почуття самотності. Неможливість задовольнити потребу в любові і приналежності, з точки зору Маслоу, як правило, призводить до дезадаптації, а часом і до більш серйозної патології.

4. Потреби у визнанні

Кожна людина, на думку Маслоу, (за рідкісними винятками, пов'язаними з патологією), постійно потребує визнання, в стійкій і, як правило, високій оцінці власних достоїнств. Кожному з нас необхідні як повага оточуючих нас людей, так і можливість поважати самого себе. Потреби цього рівня Маслоу розділив на два класи. У перший клас входять бажання і прагнення, пов'язані з поняттям «досягнення». Людині необхідно відчуття власної могутності, адекватності, компетентності, йому потрібно почуття впевненості, незалежності і свободи. У другий клас потреб автор включив потреба в репутації або престижі, тобто в завоюванні статусу, уваги, визнання, слави. Задоволення всіх цих потреб, відповідно до теорії мотивації Маслоу, породжує у індивідуума почуття впевненості в собі, власної значущості і сили. Незадоволена потреба, навпаки, викликає почуття приниженості, слабкості, безпорадності, які, в свою чергу, служать ґрунтом для зневіри, запускають компенсаторні і невротичні механізми.

5. Потреба в самоактуалізації (самореалізації)

Навіть в тому випадку, якщо всі перераховані вище потреби задоволені, на думку Маслоу, людина незабаром знову відчує незадоволеність - від того, що він займається не тим, до чого схильний. Якщо людина хоче жити в мирі з собою, він зобов'язаний бути тим, ким він може бути. Цю потребу Маслоу назвав потребою в самоактуалізації. У розумінні Маслоу самоактуалізація - це прагнення людини до самовоплощению, до актуалізації закладених в ньому потенцій. Це прагнення можна назвати прагненням до ідіосинкразії, до ідентичності. Це найвища потреба людини, згідно ієрархії потреб Маслоу. Як правило, людина починає відчувати потребу в самоактуалізації тільки після того, як задовольнить потреби всіх нижчих рівнів.

Існує також більш детальна класифікація. В системі виділяється сім основних рівнів (пріоритетів):

- ❖ **(нижчий) Фізіологічні потреби:** голод, спрага, статевий потяг і т. Д.
- ❖ **Потреба в безпеці:** почуття впевненості, позбавлення від страху і невдач.
- ❖ **Потреба в приналежності і любові.**
- ❖ **Потреба в повазі:** досягнення успіху, схвалення, визнання.
- ❖ **Пізнавальні потреби:** знати, вміти, досліджувати.
- ❖ **Естетичні потреби:** гармонія, порядок, краса.
- ❖ **(вищий) Потреба в самоактуалізації:** реалізація своїх цілей, здібностей, розвиток власної особистості.

Пирамида Маслоу³

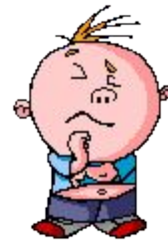

У своїх більш пізніх роботах, виданих у 1960-70-ті роки, Маслоу відносить потребу в самоактуалізації до базових потреб, а до більш високої категорії потреб, які він описав як «потреби (особистісного) зростання» (їх також називають «ціннісними» або «буттєвими потребами», або «метапотребностей»). У цей список увійшли також потреба в розумінні й пізнанні (когнітивна потреба) і потреба в прекрасному (естетична потреба), які раніше згадувалися поза основною ієрархії, а також потреба в грі.

У міру задоволення низлежачих потреб, все більш актуальними стають потреби високого рівня, але це зовсім не означає, що місце попередньої потреби займає нова, тільки коли колишня задоволена повністю. Також потреби не перебувають у нерозривному послідовності і не мають фіксованих положень, як це показано на схемі. Така закономірність має місце як найбільш стійка, але у різних людей взаємне розташування потреб може варіюватися.

Маслоу зазначає, що ієрархія потреб зовсім не так стабільна, як це може здатися на перший погляд. Базові потреби більшості людей, в загальному вигляді, підпорядковуються описаного порядку, але трапляються й винятки. У деяких людей, наприклад, потреба в самоствердженні проявляє себе як більш нагальна, ніж потреба в любові. Це найпоширеніший випадок реверсії.

А чи була піраміда ?

Образ піраміди, широко поширений у всьому світі для ілюстрації теорії мотивації Маслоу, насправді є далеко не безперечним.

!!!Сам Маслоу в своїх роботах про піраміду не згадує

(ні в словесній, ні в зображальній формі)!!!

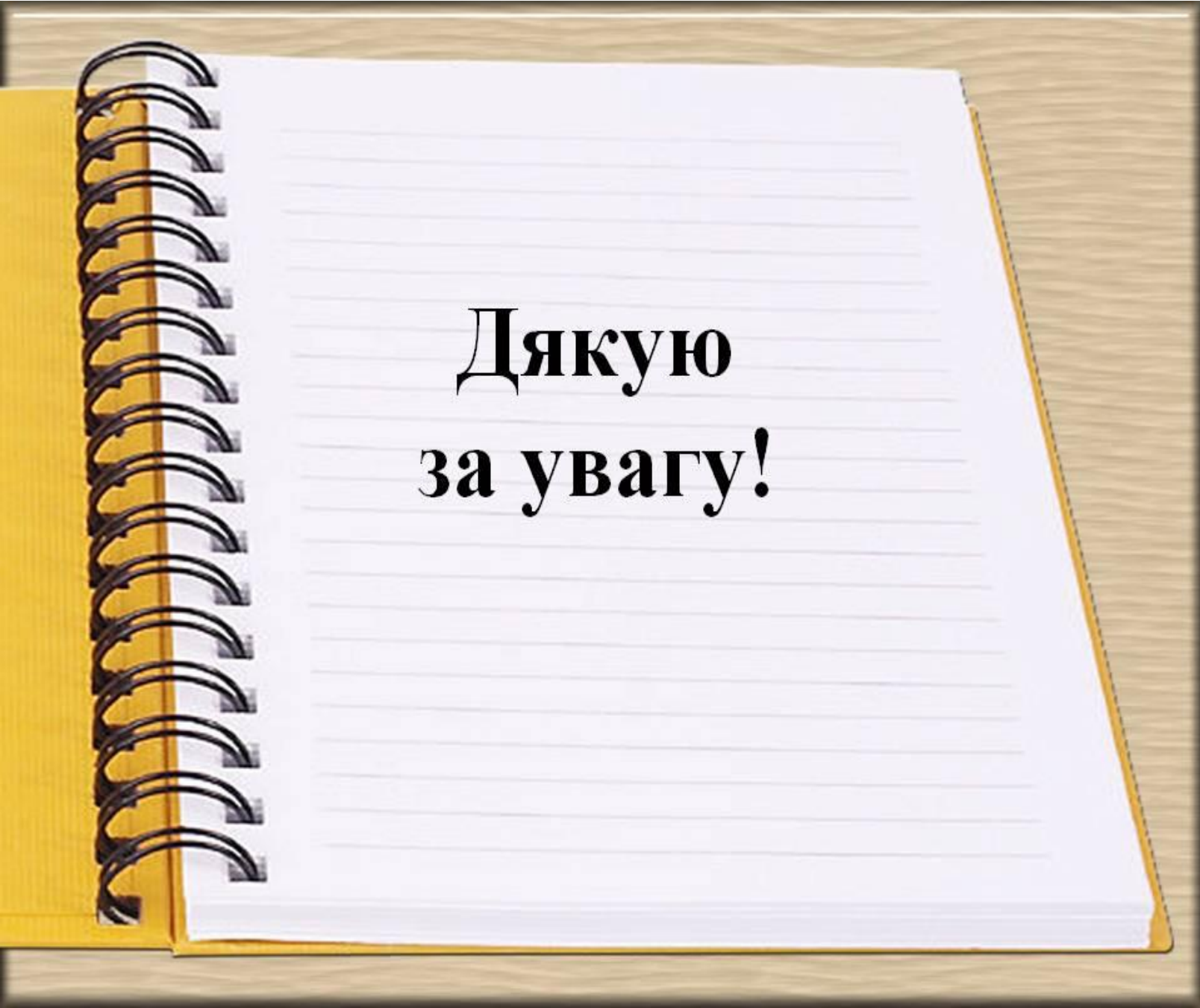
Навпаки, в працях Маслоу зустрічається інший візуальний образ - спіраль (Маслоу так пише про перехід індивіда до потреб більш високого рівня: «мотиваційна спіраль починає новий виток»). Образ спіралі, безсумнівно, краще відображає основні постулати теорії мотивації Маслоу: динамічність, розвиток, плавне «перетікання» одного рівня в інший (на противагу статичності і суворій ієрархічності піраміди).

Мотивационная спираль Маслоу

Источник: www.formatta.ru

**Дякую
за увагу!**